

DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE DELS 0 ALS 4 ANYS I JOCS I ACTIVITATS PER ESTIMULAR-LO

0-4 MESOS

- Reacciona al so i a la veu.
- Té bon reflex de succió.
- Emet algun tipus de so.
- Progressivament sintonitza amb els estímuls interpersonals que rep, somriu quan sent la veu dels pares o d'altres familiars i manté el contacte ocular, respon a les expressions facials i tons de veu, però encara no hi ha una distinció entre ell i l'altre.

A nivell auditiu:

- Se sobresalta amb els sorolls forts.
- Calla o somriu quan li parlen.

4-8 MESOS

- Apareix el balboteig o laleig. Primeres emissions vocàliques. El balboteig són cadenes de sons que apareixen com a resposta a la veu, la mirada, el tacte, i es produeixen quan el nadó se sent bé, quan la mare l'agafa a coll, després de dormir, per obtenir l'atenció, etc. No hi ha una finalitat comunicativa però l'adult ho sol interpretar com un missatge, ja sigui repetint o introduint vocalitzacions noves. Aquesta intervenció determina que el nadó emeti més sons.
- Fa riallades amb persones familiars.

A nivell auditiu:

- Mou els ulls en la direcció dels sons.
- Respon als canvis del to de veu.
- Posa atenció a les joguines que fan sons.
- Està atent a la música.

8 MESOS

- Gira el cap quan se'l crida pel seu nom.
- Produeix quatre o més sons diferents.
- Frequentment utilitza síl·labes com pa, ma, ta o na.
- Escolta les seves pròpies vocalitzacions i les dels altres.
- Tractar d'imitar sons, expressions de la cara o algunes accions.

Imitar és una fita important en el desenvolupament de l'infant, ja que li permetrà imitar més endavant les paraules.

9 MESOS

- El bebè imita l'entonació de la parla adulta amb força precisió.
- Comença a assenyalar per demanar alguna cosa (gest protoimperatiu)
- En aquest moment els nens amb dèficit auditiu important deixen de produir les vocalitzacions, ja que no tenen input auditiu i comença el desfasament respecte els nens oients.

10 MESOS

- Diu una síl·laba o seqüència de sons repetits: ma-ma-ma, pa-pa-pa, da-da-da, ba-ba-ba, etc.
- Crida per reclamar l'atenció.
- Utilitza un argot (sons de paraules reals).
- Comença a participar en jocs ritualitzats tipus “cut-cut”, “tat”, “ralet-ralet”, “cinco lobitos”, etc.
- Etapa de pre-conversa: el nen vocalitza més en els espais lliures que deixa l'adult, intenta fer més curtes les seves vocalitzacions i espera la resposta de l'adult (hi ha intencionalitat comunicativa).
- Comprèn paraules familiars de l'entorn més proper com papa, mama, nen, etc. (contextos de rutines). El desenvolupament del llenguatge comprensiu es dona abans de l'expressiu.

- Sorgeix l'atenció compartida, és a dir, l'interès del nen per compartir el món que l'envolta amb l'altre.
- En aquest moment el nen:
 - Mostra objectes amb la intenció de compartir-los amb l'adult.
 - Mira alternativament l'objecte i l'adult.
 - Segueix la mirada de l'adult per mirar el mateix.
 - Estira els braços cap a l'adult per ser agafat.

12 MESOS

- Reconeix el seu nom i els noms dels objectes comuns com pipa, sabata, nas, etc.
- Assenyala per compartir alguna cosa o algun fet (gest protodeclaratiu).
- Produeix les primeres paraules amb sentit propositiu: mama, papa, etc.
- Imita paraules familiars.
- Comprèn instruccions simples (ex. Vine aquí) i preguntes com "En vols més?".
- Reconeix paraules com a símbols d'objectes, per exemple sent "cotxe" i senyala l'objecte i sent "gat" i fa l'onomatopeia del gat.

A nivell auditiu:

- Es gira i mira en la direcció dels sons. Busca localitzar la font sonora.
- Està atent quan se li parla.

12-18 MESOS

- A part de produir mama i papa, van apareixent altres paraules per comunicar els seus desitjos. Aquestes paraules tenen sentit de frase, és a dir, expressen una idea amb una sola paraula (holofrase).
- Li agrada imitar el so d'animals i objectes familiars.
- Dona un objecte quan se li demana.
- Comprèn el significat del no i reacciona davant la prohibició.
- Comprèn paraules senzilles fora de la rutina, requerint algun suport contextual, entén frases curtes familiars (habituals en el seu entorn: On és la mama?, Qui és?) i ordres senzilles (ex. Vine, dona'm, fes, etc.)
- Assenyala amb el dit objectes i persones que se li anomenen.
- Hi ha un augment progressiu del vocabulari. Al voltant dels 18 mesos diu uns 20 paraules.

- Interès per les imatges de contes i fotografies de persones i objectes familiars.

18-24 MESOS

- Diu el seu nom.
- Quan té un repertori de vocabulari al voltant de 50 paraules, pot començar a combinar dues paraules (ex. “Adeu papa”).
- Utilitza el no i frases negatives (ex. Aigua no).
- Comprèn nombroses paraules que designen objectes, parts del cos, peces de vestir, etc.
- Comprèn paraules sobre objectes absents i algunes combinacions de dues paraules. Comprèn preguntes i instruccions de context “ara i aquí” o fets que acaben de passar o passaran en un futur immediat.
- Assenyalen els fulls d'un llibre quan s'anomenen les figures.
- Imita paraules i sons.
- Taral·leja i pot cantar melodies senzilles.
- Barreja paraules reals amb argot, ocasionalment.

En aquesta edat el nivell de llenguatge pot variar molt d'un infant a un altre. Hi haurà nens molt expressius i amb gran facilitat per expressar el que volen dir i n'hi haurà que encara estaran en nivells inferiors, amb una parla poc entenedora, amb nivells de comprensió molt baixos.

24 MESOS

- Etapa del “no”.
- Estableix “converses” amb ell mateix i amb els nens.
- El seu vocabulari ja arriba a les 200 paraules aproximadament.
- Es refereix a ell mateix pel seu nom.
- Anomena objectes i accions.
- Identifica i anomena les parts del seu cos.
- Forma alguns plurals afegint [s] (ex. Conte-Contes).
- Comprèn oracions de tres elements, però el context i l'experiència passada determina el significat.

30 MESOS

- Pot començar a fer combinacions de 3 paraules (parla telegràfica) amb estructura de frase simple.
- Fa preguntes com “Què és això?”, “On està el nino?”, etc.
- Es refereix a sí mateix com a jo més que pel seu nom.
- Utilitza el temps passat, els plurals, combinant substantius amb verbs en les seves oracions.
- Entén conceptes de temps simples com abans/després-
- Utilitza més varietat de verbs.
- Li agrada escoltar la mateixa història repetides vegades.
- Parla amb nens tant com adults.

3 ANYS

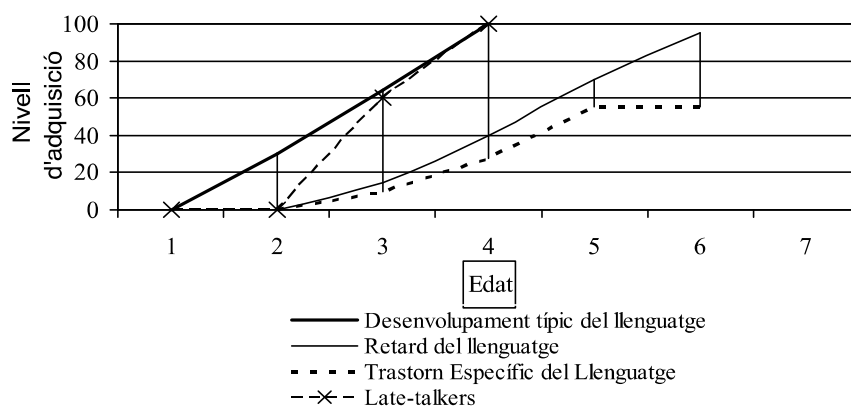
- Entén i produeix frases de temps com “ahir”, “hora de dinar”, “aquesta nit”, “Tots els dies”, etc.
- Comença a comprendre oracions de lloc, tals com “posa el nino a sobre/ a sota” a davant/ a darrera de la cadira).
- Utilitza paraules per relacionar observacions, conceptes i idees.
- Produeix històries simples i pot transmetre idees (llenguatge social).
- Organitza i estructura oracions de 4 i 5 paraules.
- Comença a fer preguntes amb “Per què?”.
- Pot repetir sons, paraules i frases.
- Pot cantar cançons.
- Utilitza i comprèn articles, preposicions, pronoms, verbs simples, adjectius, i la concordança de gènere.

4 ANYS

- Comença a diferenciar temps i modes verbals.
- Utilitza més varietat d'articles i pronoms.
- Pronuncia bé la majoria dels sons.

- Produïx oracions complexes coordinades i subordinades.

Transcurs del desenvolupament en l'adquisició del llenguatge (Extret i adaptat de Leonard, 1998)

JOCS I MATERIALS INTERESSANTS PER ETAPES

0-1 ANY

- Juguines musicals i sonores
- Pilota o cotxe per jugar i passar-lo
- Juguines de causa-efecte
- Contes d'una sola imatge per plana per denominar objectes, persones o animals.

1-2 ANYS

- Instruments musicals de joguina per acompanyar cançons o bufar (per valorar motricitat orofacial).
- Contes on apareguin accions simples.
- Juguines que representin elements de la vida quotidiana per imitar accions de l'adult (plat, cullera, pinta, telèfon, etc.).

2-4 ANYS

- Titelles
- Material simbòlic variat: nina, cuineta, maletí de metge, maletí de perruqueria, banyera, eines de mecànic, etc.
- Granges, pàrquings, casetes, trens.
- Contes amb imatges i accions diverses, de diferents llocs (de la casa, del zoo, del carrer, de la granja, etc.).

Elaborat pel Cdiap del Bages